

UOHSX00IHXQ2

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

Spisová značka: ÚOHS-S160/2010
Číslo jednací: ÚOHS-49025/2023/400

Brno 8. 12. 2023

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S160/2010 zahájeném z moci úřední dne 26. 5. 2010 podle § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném do 1. 7. 2010, ve spojení s § 7 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění účinném do 5. 3. 2016, a § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění účinném do 15. 7. 2011, jehož účastníkem je společnost **Kaufland Česká republika v.o.s.**, IČO 251 10 161, se sídlem Bělohorská 2428/203, Břevnov, 169 00 Praha 6 (do 6. 1. 2015 se sídlem Pod Višňovkou 25, 140 00 Praha 4), zastoupená JUDr. Milošem Temelem, LL.M., advokátem, se sídlem Biskupcova 1761/76, 130 00 Praha 3, ve věci možného porušení § 4 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění účinném do 5. 3. 2016, vydává podle § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, toto

rozhodnutí:

Správní řízení vedené pod sp. zn. ÚOHS-S160/2010 s účastníkem řízení, společností Kaufland Česká republika v.o.s., IČO 251 10 161, se sídlem Bělohorská 2428/203, Břevnov, 169 00 Praha 6, o správním deliktu, kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že:

A. *sjednával v „Dohodách [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...]“ a v „Dohodách [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...]“ pro období od 1. 2. 2010 nejméně do 1. 6. 2011 s nadpoloviční většinou svých dodavatelů zemědělských a potravinářských produktů lhůty splatnosti na úhradu svých finančních závazků ve lhůtě delší než 30 dnů, a úhrady svých finančních závazků vůči těmto dodavatelům zemědělských a potravinářských ve lhůtách delších než 30 dní realizoval,*

čímž měl soustavně uplatňovat praktiku zakázanou v příloze č. 5 odst. 1 odr. 6 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění účinném do 5. 3. 2016, spočívající ve vystavení dodavatelů podmínkám úhrady, které nerespektovaly horní hranici platební lhůty, která pro každého dodavatele nesmí být dle přílohy č. 2 odst. 6 tohoto zákona delší než třicet dnů od data dodání, čímž měl porušit v období od 1. 2. 2010 nejméně po dobu 16 měsíců zákaz zneužití významné tržní síly ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění účinném do 5. 3. 2016, jehož výsledkem mělo být podstatné narušení hospodářské soutěže na trhu nákupu potravinářského zboží určeného pro maloobchodní prodej v České republice, a dále

B. *sjednával pro období od 1. 2. 2010 nejméně do 19. 7. 2011 s [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % dodavatelů zemědělských a potravinářských produktů v čl. 2.6. „Všeobecných nákupních a obchodních podmínek“ pro případ postoupení pohledávky třetím osobám povinnost hradit vedle nákladů spojených se zpracováním agendy o postoupení poplatek ve výši [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z hodnoty postoupené pohledávky, která představovala sankci za výkon jejich práv, neboť byla ukládána bez objektivně ospravedlnitelného důvodu, nadto v nepřiměřené výši,*

a k tomu sjednával pro období od 1. 2. 2010 nejméně do 19. 7. 2011 s těmito dodavateli v čl. 2.3. „Všeobecných nákupních a obchodních podmínek“ pro případ úhrady faktur dodavatelům před lhůtou splatnosti tzv. dodatečné skonto ve výši [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z předčasně uhrazené faktury za každý započatý týden, o který byla faktura dříve uhrazena, přičemž povinnost dodavatelů hradit poplatek za postoupení pohledávky byla příčinou jejich omezené možnosti zvolit si ekonomicky výhodnější variantu úhrady pohledávky před její splatností, než byla možnost předčasné úhrady pohledávky účastníkem řízení se zaplacením skonta, a od některých dodavatelů také poplatky za postoupení pohledávek a dodatečná skonta, která byla z důvodu způsobu jejich výpočtu v části případů nepřiměřeně vysoká, inkasoval,

čímž měl soustavně uplatňovat praktiku zakázanou v příloze č. 5 odst. 1 odr. 2 zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění účinném do 5. 3. 2016, která měla spočívat v tom, že podřizoval a pokusil se podřídit dodavatele povinnostem, které vytvářejí nerovnováhu mezi stranami, pokud jde o jejich práva a povinnosti, čímž měl porušit v období od 1. 2. 2010 nejméně po dobu 17 měsíců zákaz zneužití významné tržní síly ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění účinném do 5. 3. 2016, jehož cílem mělo být podstatné narušení hospodářské soutěže na trhu nákupu potravinářského zboží určeného pro maloobchodní prodej v České republice,

se analogicky z důvodu uvedeného v § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,

zastavuje,

neboť správní delikt nebyl účastníkovi řízení prokázán.

ODŮVODNĚNÍ

I. Dosavadní průběh správního řízení

1. Správní řízení sp. zn. ÚOHS-S160/2010 (dále jen „**řízení**“) bylo Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „**Úřad**“) zahájeno z moci úřední dne 26. 5. 2010, kdy bylo účastníku řízení, společnosti Kaufland Česká republika v.o.s., IČO 251 10 161, se sídlem Bělohorská 2428/203, Břevnov, 169 00 Praha 6 (dále jen „**účastník řízení**“), doručeno oznámení o zahájení správního řízení. Jeho předmětem bylo jednání účastníka řízení spočívající (i) v nedodržení lhůty splatnosti 30 dnů na úhradu finančních závazků účastníka řízení vůči dodavatelům a (ii) ve smluvní povinnosti dodavatelů účastníka řízení platit skonto ve výši [...**OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ**...] % z předčasně uhrazené faktury za každý týden, o který byla faktura dříve uhrazena.
2. Po spojení s jiným správním řízením (sp. zn. ÚOHS-S1/2011) byl shora vymezený předmět rozšířen ještě o jednání účastníka řízení spočívající v tom, že (iii) zavazoval své dodavatele k úhradě poplatku za postoupení pohledávky ve výši [...**OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ**...] % z hodnoty postoupených faktur, a to vedle nákladů spojených se zpracováním agendy postoupení.
3. Sdělením výhrad ze dne 21. 2. 2011 byl účastník řízení seznámen se základními skutkovými okolnostmi případu, jejich právním hodnocením a odkazy na hlavní důkazy obsaženými ve spise.
4. Dne 23. 3. 2011 obdržel Úřad stanovisko účastníka řízení ke sdělení výhrad. Po seznámení účastníka řízení s podklady pro rozhodnutí obdržel Úřad dne 13. 6. 2011 od téhož účastníka řízení ještě závěrečné stanovisko. V něm byly shrnuty námitky účastníka řízení k výkladu zákona, skutkovým zjištěním a právnímu hodnocení obsaženému ve sdělení výhrad. Účastník řízení navrhoval, aby bylo řízení zastaveno, neboť neporušil žádné ustanovení zákona č. 395/2009 Sb.,

o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění účinném do 5. 3. 2016 (dále též „zákon o významné tržní síle“).¹

5. Dne 19. 7. 2011 vydal Úřad rozhodnutí č. j. ÚOHS-S160/2/10-11017/2011/460, jímž shledal účastníka řízení vinným ze soustavného uplatňování praktik zakázaných v dodavatelsko-odběratelských vztazích naplněním skutkové podstaty správního deliktu podle § 4 písm. e) zákona o významné tržní síle, za což mu uložil pokutu ve výši 13 628 000 Kč; výše popisované jednání mu do budoucna zakázal; uložil mu opatření k nápravě a stanovil mu povinnost úhrady nákladů řízení.
6. Rozhodnutím o rozkladu ze dne 29. 5. 2012, č. j. ÚOHS-R169/2011/TS-2901/2012/320/RJa, bylo předchozí prvostupňové rozhodnutí Úřadem zrušeno a věc vrácena zpět k novému projednání s tím, že vedle vad ve výrocích je třeba dostatečně prokázat, zda vytýkané jednání bylo spojeno v cíli či výsledku s podstatným narušením hospodářské soutěže. Úřad doplnil, že bude-li opět konstatováno spáchání správního deliktu, bude nutné se náležitě zabývat otázkou, kdo tvoří soutěžitele, který je za vytýkané jednání odpovědný, a na nutnost znovu vypočíst částku pokuty.
7. Vázán závěry druhoinstančního zrušovacího rozhodnutí postupoval Úřad dále v řízení a zaslal účastníkovi řízení dodatek ke sdělení výhrad ze dne 21. 2. 2012, a to ve vztahu k vymezení soutěžitele odpovědného za potenciální správní delikt, vyvratitelné domněnce významné tržní síly, materiální stránce deliktu a možnému zproštění se odpovědnosti, a dále k vymezení relevantního trhu.
8. Na dodatek ke sdělení výhrad reagoval účastník řízení vyjádřením a návrhem k přijetí závazků k obnově účinné hospodářské soutěže. Navržené závazky neshledal Úřad dostatečnými, o čemž informoval účastníka řízení sdělením ze dne 11. 1. 2013. Měl za to, že se jedná o čistě účelový a formální akt vedený snahou vyhnout se uložení pokuty.
9. Následně Úřad obdržel další podání účastníka řízení označené jako návrh na doplnění dokazování a návrh závazků k zachování účinné hospodářské soutěže. I v tomto případě Úřad sdělením ze dne 28. 2. 2013 účastníkovi řízení oznámil, že přetrvávají důvody uvedené ve sdělení ze dne 11. 1. 2013, pro které nebyl návrh závazků shledán dostatečným pro ochranu hospodářské soutěže.
10. Po seznámení účastníka řízení s podklady pro rozhodnutí od něj dne 18. 4. 2013 obdržel Úřad ještě návrh na doplnění dokazování.

¹ S účinností od 1. 1. 2023 byl zákon o významné tržní síle přejmenován na zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách při prodeji zemědělských a potravinářských produktů. Pro posuzování odpovědnosti za správní delikt je však relevantní původní znění zákona (účinné do 5. 3. 2016), a proto je využit i jeho původní název.

11. Dne 24. 4. 2013 vydal Úřad rozhodnutí č. j. ÚOHS-S160/2010-7578/2013/460/APo, jímž shledal účastníka řízení vinným ze správního deliktu podle § 4 písm. e) zákona o významné tržní síle. Proti tomuto rozhodnutí podal účastník řízení rozklad, jenž byl rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 21. 10. 2013, č. j. ÚOHS-R146/2013/TS-20430/320/RJa, zamítnut.
12. V rámci soudního přezkumu konaného na návrh účastníka řízení zrušil Krajský soud v Brně (dále jen „**krajský soud**“) rozsudkem ze dne 21. 4. 2016, č. j. 30 Af 125/2013-191, obě rozhodnutí Úřadu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Krajský soud konstatoval, že se nabízí dvě rovnocenné výkladové varianty pojmu významné tržní síly jako základního předpokladu pro naplnění skutkové podstaty podle § 4 zákona o významné tržní síle. Panují-li pochybnosti o tom, kterou z variant použít (absolutní či relativní koncept), je na místě postupovat mírněji, tj. zvolit relativní koncept posuzování významné tržní síly. Ostatní žalobní námitky soud nehodnotil, neboť měl za to, že bude třeba celou věc posoudit ve zcela jiném kontextu relativního pojetí významné tržní síly, přičemž nelze předjímat, jak se aplikace tohoto pojetí promítne do změny postavení účastníka řízení jako subjektu v pozici významné tržní síly.
13. V řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud (dále „**NSS**“) zrušil rozsudkem ze dne 31. 10. 2017, č. j. 3 As 88/2016-40, původní rozsudek krajského soudu pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Přestože se NSS ztotožnil s krajským soudem, že pojem významná tržní síla má být v daném případě vykládán ve světle relativního konceptu, tedy jako individuální vztah ekonomické závislosti konkrétního dodavatele na konkrétním odběrateli (a nikoli tedy jako paušální postavení odběratele vůči všem dodavatelům, jak by vyplývalo z absolutního konceptu), jakož i se závěrem o ústavní konformitě zákona o významné tržní síle, měl za to, že krajský soud byl povinen zabývat se i ostatními žalobními námitkami, neboť jejich posouzení může mít význam pro další správní řízení. NSS proto uložil krajskému soudu, aby se v dalším řízení vyjádřil i k důvodnosti ostatních žalobních bodů.
14. Poté, co byla věc krajskému soudu vrácena k dalšímu řízení, bylo usnesením ze dne 31. 5. 2018, č. j. 30 Af 125/2013-267, rozhodnuto o přerušení řízení z důvodu, že u Ústavního soudu bylo vedeno řízení o zrušení zákona nebo jeho části, jehož výsledek mohl mít vliv na rozhodnutí v předmětné věci. Ústavní soud v předmětné věci rozhodl nálezem ze dne 7. 4. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 30/16, č. 67, sv. 99 Sb. ÚS. Krajský soud proto následně pokračoval v řízení.
15. V pořadí druhým rozsudkem ze dne 29. 6. 2020, č. j. 30 Af 125/2013-331, zrušil krajský soud znovu rozhodnutí Úřadu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Na rozdíl od prvního rozsudku krajský soud nezrušil rozhodnutí Úřadu v prvním stupni. V odůvodnění druhého rozsudku krajský soud ohledně výkladu pojmu významná tržní síla odkázal na závěry vyslovené v prvním rozsudku, jakož i v rozsudku NSS č. j. 3 As 88/2016-40, a vyjádřil se i k dalším uplatněným žalobním bodům.
16. Dne 31. 3. 2023 zrušil NSS rozsudkem č. j. 3 As 263/2020-43 druhý rozsudek krajského soudu pro nepřezkoumatelnost, resp. jinou vadu řízení, jež mohla mít za následek nezákonnost napadaného rozhodnutí. Krajskému soudu bylo vytknuto zejména to, že se neřídil závazným

právním názorem vysloveným v rozsudku č. j. 3 As 88/2016-40, neboť se důkladně nevypořádal s některými žalobními body, jejichž možnost vypořádání nebyla ovlivněna nesprávnou aplikací absolutního konceptu významné tržní síly.

17. Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 30. 8. 2023, č. j. 30 Af 125/2013-399, opětovně zrušil obě rozhodnutí Úřadu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle jeho odůvodnění je v důsledku relativního konceptu významné tržní síly pro posouzení existence významné tržní síly mj. důležité vymezit dílčí relevantní trhy z hlediska místního, věcného a časového. Extenzivní souhrnné vymezení trhu nemůže v případě relativního konceptu významné tržní síly právně obstát. Obdobný postoj zaujal soud také, pokud jde o používání agregovaných údajů při hodnocení postavení subjektů na relevantním trhu. Pro Úřad tento závazný právní názor znamenal posuzovat významnou tržní sílu účastníka řízení prostřednictvím zcela nové úvahy a rovněž nových důkazů o skutkovém stavu věci.
18. Úřad byl nucen přehodnotit vymezení konceptu významné tržní síly, přičemž pro období výše jmenovaných skutků, v němž byl v účinnosti zákon o významné tržní síle, ve znění účinném do 5. 3. 2016, aplikoval relativní pojetí významné tržní síly. Úřad tak znovu provedl vyhodnocení významné tržní síly jako závislosti konkrétních dodavatelů na odběrateli a posoudil, do jaké míry lze uvažovat o tom, že dodavatelé dotčení jednotlivými praktikami účastníka řízení by mohli být na účastníku řízení (ekonomicky) závislí.
19. Z podkladů obsažených ve spise, ale i z veřejně dostupných dat (např. účetní výkazy ve sbírce listin obchodního rejstříku) vyplynul závěr, že závislost dotčených dodavatelů na účastníku řízení nelze věrohodně prokázat, poněvadž v současnosti již chybí potřebná účetní data nezbytná k výpočtu indikátorů (ekonomické) závislosti v letech 2010 a 2011 (tj. v období trvání skutku), ale rovněž k dalším kritériím významné tržní síly. Není možné ani řádně prokázat podstatné narušení hospodářské soutěže, které je pojmovým znakem deliktů spočívajících ve zneužití významné tržní síly. Kvůli těmto skutečnostem nelze v řízení dále pokračovat.

II. Aplikace právních předpisů

20. V průběhu řízení došlo k několika zásadním novelizacím zákona o významné tržní síle a rovněž vstoupil v účinnost zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „**zákon o odpovědnosti za přestupky**“), jenž představuje kodifikaci přestupkového práva. Úřad se musel předně zabývat, jaké znění hmotněprávních a procesních norem je pro toto řízení relevantní.
21. Zákon o významné tržní síle byl postupně novelizován zákonem č. 50/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití (dále jen „**novela I**“); zákonem č. 104/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně

souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), a některé další zákony (dále jen „**novela II**“); zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích (dále též „**novela III**“); nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/16 publikovaným pod č. 254/2020 Sb., o zrušení ustanovení, zamítnutí, zastavení a odmítnutí návrhu na zrušení ustanovení zákona č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití (dále též „**nález ÚS**“); zákonem č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci (dále též „**novela IV**“); zákonem č. 417/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále též „**novela V**“); a zákonem č. 359/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů (dále též „**novela VI**“).

22. Úřad zahájil správní řízení dne 26. 5. 2010, tedy za účinnosti zákona o významné tržní síle, ve znění účinném do 5. 3. 2016. Vzhledem k výše uvedeným novelizacím a faktu, že správní řízení nebylo doposud skončeno, se Úřad musel vyrovnat s tím, zda pozdější právní úprava není pro účastníka řízení příznivější.

Aplikace hmotněprávních norem

23. Úprava významné tržní síly po novele I doznala podstatných změn. Novela I odstranila některé interpretační nejasnosti a upřesnila některé pojmy, zároveň však změnila pojetí významné tržní síly tak, že jej bylo možno chápat jako tzv. absolutní pojetí s relativním korektivem², a dále upustila od podmínky prokazování dopadu zneužití významné tržní síly na hospodářskou soutěž. Z pohledu účastníka řízení celkově zpřísnila i zákonné požadavky na naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu, když došlo k vypuštění dvou podmínek, a to soustavnosti a podstatného porušení hospodářské soutěže na relevantním trhu, které bylo nutné prokázat, aby bylo možné konstatovat, že se účastník řízení dopustil správního deliktu. I z tohoto stručného posouzení zákona před novelou I a po ní lze dospět k závěru, že pro účastníka řízení je hmotněprávní úprava zákona o významné tržní síle před novelou I příznivější.

² Viz rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 31. 10. 2018, č. j. ÚOHS-R0001/2018/TS-31480/2018/310 (Globus ČR, k. s.), v němž se k vymezení významné tržní síly po novele 50/2016 Sb. uvádí: „Ačkoli se tedy důvodová zpráva i správní soudy kloní k výkladu ZVTS po novele 50/2016 Sb. dle absolutního konceptu, dle názoru druhostupňového orgánu není možné se přiklonit k absolutnímu konceptu v jeho ryzí formě, tedy tak, jak jej Úřad zastával v rozhodnutí Kaufland 2013. Druhostupňový orgán tak souhlasí s autory komentářové literatury k zákonu o významné tržní síle, kteří tvrdí, že Úřad by měl aplikovat tzv. absolutní (objektivní) pojetí významné tržní síly s relativním korektivem, což dle autorů komentáře znamená, že zákon by měl být vykládán v tom smyslu, že významná tržní síla sice představuje objektivní charakteristiku příslušného odběratele potravin, avšak odběratel jí nedisponuje, resp. ji z podstaty věci každopádně nemůže zneužít ve vztahu k dodavatelům, u nichž se prokáže, že mají silnější či přinejmenším srovnatelné postavení než on. To přitom může vyplývat například z jejich dominantního postavení na příslušném relevantním trhu.“

24. Pokud jde o novelu II zákona o významné tržní síle, tato novela přinesla změnu v ustanovení § 5a týkajícího se sektorového šetření a ustanovení § 7a vztahujícího se k využívání informací z informačních systémů veřejné správy. Tato novela tudíž nikterak nezměnila rozsah povinností odběratele s významnou tržní silou ani se nedotkla samotného konceptu tržní síly. Znění zákona o významné tržní síle po novele II proto není pro účastníka řízení jakkoliv příznivější.
25. Změny zákona o významné tržní síle, které přinesla novela III, byly podstatně rozsáhlejší. Změnou prošlo předně ustanovení § 8 zákona o významné tržní síle, kde došlo nejen k terminologickému sjednocení dřívějšího označení „správní delikt“ na současné označení „přestupek“, ale zejména k vložení nového odstavce 6, zakotvující institut narovnání. Změnou bylo mj. také přidání § 9a a institutu promlčení, který nově upravoval délku promlčecí doby, její stavení a přerušení. Právě s ohledem na novelou stanovovanou délku promlčecí doby dospěl Úřad k závěru, že ani tato úprava není pro účastníka řízení příznivější.
26. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl.ÚS 30/16, který nabyl účinnosti dnem 27. 5. 2020, představuje hmotněprávní změnu v podobě zrušení části ustanovení § 3a zákona o významné tržní síle. Tato změna se týkala výše peněžních plnění dodavatele, která nesměla překročit 3 % z ročních vzájemných tržeb dodavatele s odběratelem. Nikterak se tedy příznivě nedotýká jednání účastníků řízení vytýkaného v tomto rozhodnutí.
27. Další změnu zákona o významné tržní síle přinesla novela IV s účinností od 1. 2. 2022, na základě které došlo k některým změnám zákonů souvisejících s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci. Touto změnou došlo ke zrušení § 7a zákona o významné tržní síle, ve kterém bylo upraveno využívání údajů z informačních systémů veřejné správy. Nejednalo se o hmotněprávní ustanovení s vlivem na posouzení správně právní odpovědnosti účastníků řízení.
28. Zákon o významné tržní síle byl s účinností od 1. 2. 2022 dále změněn prostřednictvím novely V, kterou byl v § 9 zakotven princip, dle něhož pokračuje-li obvinění v jednání, pro které je s ním zahájeno řízení o pokračujícím, trvajícím nebo hromadném přestupku i po zahájení správního řízení, považuje se toto jednání až do sdělení výhrad za jeden skutek. Ve vztahu k jednání účastníka řízení nepředstavuje tato novela příznivější změnu.
29. Poslední legislativní znění zákona o významné tržní síle zavedené novelou VI transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. 4. 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci do českého právního řádu. Změnou bylo především přijetí § 3, který obsahuje odstupňovaná obrátová pásma pro účely určení významné tržní síly subjektů, a to ve světle relativního pojetí. Uzákoněn byl pro to rovněž způsob výpočtu ročního obrátu za pomocí účetních dat. Novela VI dále upřesnila některé pojmy a rozšířila seznam zakázaných nekalých obchodních praktik o nové skutkové podstaty.

30. Předně bylo přehodnoceno pojetí významné tržní síly, na které mělo být již v době účinnosti zákona o významné tržní síle, ve znění účinném do 5. 3. 2016, nahlíženo jako na relativní koncept. Při zohlednění této skutečnosti v hodnocení jednání účastníka řízení nepovažuje Úřad aktuální právní úpravu zákona o významné tržní síle za příznivější, nýbrž za úpravu poskytující „stejný standard“. S přihlédnutím k ostatním skutečnostem, zejména způsobu výpočtu ročního obratu pomocí agregovaných finančních údajů, kde východiskem je součet tržeb, lze však dospět k závěru, že pro účastníka řízení není hmotněprávní úprava zákona o významné tržní síle po novele VI příznivější. Úřad proto v řízení postupoval podle zákona o významné tržní síle, ve znění účinném do 5. 3. 2016.
31. Jak je uvedeno výše, v průběhu řízení vstoupil v platnost zákon o odpovědnosti za přestupky, s účinností od 1. 7. 2017. Podle § 112 odst. 4 zákona o odpovědnosti za přestupky se na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, ode dne nabytí účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější. Toto přechodné ustanovení odpovídá dikci čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením Předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb. jako součást ústavního pořádku České republiky, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb., dle které platí, že *„trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.“*
32. Pokud jde o vyhodnocení příznivosti příslušných hmotněprávních ustanovení zákona o odpovědnosti za přestupky, má Úřad za to, že již samotné zákonné vymezení znaků přestupku, resp. zákonné zakotvení podmínek odpovědnosti za přestupek, druhů správních trestů a zásad pro jejich ukládání oproti dřívější neexistenci jakékoliv sjednocující úpravy přestupkového práva a neexistenci zákonné definice správních deliktů je pro účastníka řízení méně příznivé. Totéž lze dovodit také u vymezení časové působnosti zákona, protože dosavadní praxe při posuzování časové působnosti jednotlivých složkových zákonů čerpala z judikatury nebo analogicky z trestního práva. Nepochybně méně příznivé je pro účastníka řízení výslovné zakotvení formálních znaků přestupku, pokusu přestupku, pokračování v přestupku, trvajících přestupku, hromadného přestupku, včetně dalších institutů nacházejících se v ustanovení § 10 až § 12. Dosavadní právní úprava totiž obecné vymezení těchto institutů neobsahovala (nebereme-li v úvahu již zrušený zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů). Méně příznivé je pro účastníka řízení rovněž zakotvení hlavy III části druhé zákona o odpovědnosti za přestupky pojednávající o odpovědnosti právnické osoby za přestupek oproti dřívější nekomplexnosti a útržkovitosti právní úpravy.
33. Po stránce hmotněprávní tedy Úřad shrnuje, že s kodifikací přestupkového práva nenastaly žádné zásadní změny v základech odpovědnosti za přestupek, v podstatě došlo k výslovnému zákonnému zakotvení dosavadních závěrů správní nauky či rozhodnutí správních soudů.

34. Zákon o odpovědnosti za přestupky prodělal za svou existenci několik novelizací, přičemž žádná z novel nepřinesla zásadnější hmotněprávní změnu právní úpravy, která by se podstatným způsobem mohla promítnout do předmětu řízení. Úřad proto dospěl k závěru, že použití zákona o odpovědnosti za přestupky jako celku neskýtá účastníkovi řízení příznivější výsledek v řízení než dřívější právní úprava a z toho důvodu jej nepoužil.

Aplikace procesně právních norem

35. Procesně právní úprava správního řízení je roztržena do několika právních předpisů. Z procesního hlediska platí obecná zásada, podle které nové procesní právo (jeho změny) platí ode dne nabytí účinnosti nové právní úpravy i pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti s tím, že právní účinky úkonů, které nastaly přede dnem nabytí účinnosti, zůstávají zachovány (pokud přechodné ustanovení nestanoví něco jiného).³

36. Úřad při vedení řízení vycházel primárně z procesních ustanovení zákona o významné tržní síle a zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže) (dále též „**zákon o ochraně hospodářské soutěže**“), která představují *lex specialis* k obecné právní úpravě, kterou je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též „**správní řád**“). Procesní úpravu správního trestání však obsahuje rovněž zákon o odpovědnosti za přestupky. Jeho aplikace na předmětné správní řízení je však vyloučena vzhledem k přechodnému ustanovení § 112 odst. 4 přestupkového zákona, podle kterého se zahájena řízení o přestupku, resp. o správním deliktu, s výjimkou řízení o disciplinárním deliktu, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle dosavadních zákonů.

37. Poslední účinné znění zákona o významné tržní síle zavedené novelou VI obsahuje přechodné ustanovení, podle kterého se *řízení zahájená podle zákona č. 395/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posoudí podle zákona č. 395/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona*. Nicméně přechodné ustanovení předchozí novely V uvádí, že *řízení, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 395/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona*. Úřad proto v procesních otázkách postupoval podle zákona o významné tržní síle účinného do dne 1. 2. 2022.

38. V případě předmětného řízení se v procesních záležitostech použije přiměřeně i zákon o ochraně hospodářské soutěže, který lze aplikovat s ohledem na ustanovení § 7 zákona o významné tržní síle⁴. Zákon o ochraně hospodářské soutěže prodělal v průběhu řízení řadu novelizací, Úřad

³ Viz usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 2. 2006, sp. zn. II ÚS 512/05, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2004, sp. zn. 21 Cdo 1556/2004 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, sp. zn. 1 Azs 55/2006.

⁴ § 7 odst. 1 zákona o významné tržní síle: „*Na výkon dozoru a řízení vedená Úřadem podle tohoto zákona, jakož i na jeho vyšetřovací oprávnění, se přiměřeně použijí ustanovení zákona o ochraně hospodářské soutěže.*“

proto přistupoval k výběru správného znění zákona obdobným způsobem jako v případě zákona o významné tržní síle. Podle přechodného ustanovení zavedeného poslední novelou (zákonem č. 226/2023 Sb., čl. II) se řízení, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle zákona č. 143/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Avšak přechodné ustanovení zavedené předchozí novelou (tj. zákonem č. 417/2021 Sb., čl. VI) stanovuje, že řízení, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 143/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. V procesních otázkách proto Úřad postupuje podle znění zákona o ochraně hospodářské soutěže účinného do 1. 2. 2022.

39. Pokud jde o správní řád, ačkoliv byl tento zákon mnohokrát novelizován, použije se na základě výše uvedeného pravidla jeho aktuální znění.

III. Skutková zjištění Úřadu

40. Řízení bylo iniciováno na základě informací a podkladů zjištěných před jeho zahájením v rámci sektorového šetření trhu maloobchodního prodeje zemědělských a potravinářských produktů a šetření trhu prodeje pekařských výrobků.
41. Úřad se v řízení nejprve zabýval otázkou existence významné tržní síly účastníka řízení, která je nutnou podmínkou pro možnost dopustit se správního deliktu podle zákona o významné tržní síle, a to v návaznosti na závazný právní názor krajského soudu vyslovený v posledním pravomocném rozsudku, který se dotýká řešené věci, tj. rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2023, č. j. 30 Af 125/2013-399. Následně se zabýval jednotlivými skutky, kvůli nimž je řízení vedeno.

Existence významné tržní síly účastníka řízení

42. Nezbytnou podmínkou pro to, aby se účastník řízení mohl dopustit správního deliktu podle zákona o významné tržní síle, je jeho zvláštní odpovědnost vůči dodavatelům zemědělských a potravinářských produktů. Při výkladu pojmu významné tržní síly Úřad doposud vycházel z názoru, že významnou tržní sílu je třeba chápat v absolutním významu, tedy jako postavení odběratele vůči všem svým dodavatelům. Tento náhled se ale v souvislosti se soudním přezkumem⁵ ukázal jako nesprávný. Úřad proto přistoupil ke změně interpretace tohoto pojmu a chápe jej nyní ve světle tzv. relativního konceptu, tj. jako individuální postavení odběratele vůči svému konkrétnímu dodavateli.
43. Podle § 3 odst. 1 zákona o významné tržní síle, ve znění účinném do 5. 3. 2016, „významná tržní síla je takové postavení odběratele vůči dodavateli, kdy se v důsledku situace na trhu stává

⁵ Viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2023, sp. zn. 30 Af 125/2013–399.

„dodavatel závislý na odběrateli ve vztahu k možnosti dodávat své zboží spotřebitelům a kdy si odběratel vůči dodavateli může vynutit jednostranně výhodné obchodní podmínky.“ Podle § 3 odst. 2 téhož zákona *„významná tržní síla se posuzuje zejména s ohledem na strukturu trhu, překážky vstupu na trh, tržní podíl dodavatele a odběratele, jejich finanční sílu, velikost obchodní sítě odběratele, velikost a umístění jeho jednotlivých prodejen.“* § 3 odst. 3 téhož zákona pak stanovuje, že *„není-li prokázán opak, má se za to, že významnou tržní sílu má odběratel, jehož čistý obrat přesáhne 5 mld. Kč.“*

44. Právní domněnka užitá ve 3 odst. § 3 zákona o významné tržní síle, ve znění účinném do 5. 3. 2016, je domněnkou vyvratitelnou. V praxi jde o prvotní indikátor, který nasvědčuje existenci významné tržní síly určitého odběratele. Nadále však platí, že významnou tržní sílu je nutné posuzovat s ohledem na všechny podmínky dle § 3 odst. 1 a 2 téhož zákona. Vždy tedy musí být *a priori* zkoumána (ekonomická) závislost individuálního dodavatele na odběrateli ve vztahu k možnosti dodávat své zboží spotřebitelům a možnosti vynutit si jednostranně výhodné obchodní podmínky, a dále s tím související kritéria struktury trhu, překážek vstupu na trh, tržního podílu dodavatele a odběratele, jejich finanční sílu, velikost obchodní sítě odběratele a konečně i velikost a umístění jeho jednotlivých prodejen.
45. Za účelem posouzení postavení účastníka řízení si Úřad po zahájení řízení vyžádal údaje ke stanovení čistého obratu účastníka řízení za období od 1. 3. 2010 do 31. 5. 2010. Jelikož čistý obrat za toto krátké období přesahoval výši 5 mld. Kč, bylo zřejmé, že bude přesahovat tento limit i za celé účetní období. V průběhu řízení byly rovněž vyžádány údaje ke stanovení čistého obratu za účetní období od 1. 3. 2010 do 28. 2. 2011, který činil 42 085 694 tis. Kč.⁶ Rovněž obrat účastníka řízení za prodej potravinářského zboží přesahoval za uvedená období výši 5 mld. Kč.
46. Pokud jde o posouzení postavení účastníka řízení s ohledem na kritéria stanovená v § 3 odst. 2 zákona o významné tržní síle, ve znění účinném do 5. 3. 2016, Úřad se již dříve zabýval zjišťováním struktury trhu, a to zejména prostřednictvím tržního podílu účastníka řízení, podílů a odstupu ostatních soutěžitelů, podpůrně též dle tržních podílů některých významných dodavatelů; dále finanční silou účastníka řízení; velikostí a strukturou jeho obchodní sítě; a hodnotil překážky vstupu na trh.⁷ Tato zjištění byla však postavena na absolutním konceptu, a proto nyní již nemohou obstát k prokázání významné tržní síly účastníka řízení ve vztahu ke každému jednotlivému dodavateli zvlášť.
47. Nad rámec toho je dle právního názoru krajského soudu, jímž je Úřad vázán, nutné vztah mezi účastníkem řízení a konkrétním dodavatelem vždy zkoumat na úzeji vymezeném relevantním trhu z věcného hlediska. Pouze tak lze dospět k dostatečnému vyhodnocení ekonomické závislosti dodavatele na odběrateli. Úřad před soudním řízením vymezil relevantní trh jako souhrnný *trh nákupu potravinářského zboží určeného pro maloobchodní prodej v České republice* (zahrnující jednotlivé sub-trhy, např. trh mraženého zboží či trh mléčných výrobků). Toto vymezení trhu je však podle krajského soudu příliš široké, a tudíž nelze v řízení nadále očekávat,

⁶ spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 2101, 2102

⁷ Viz např. zrušené rozhodnutí Úřadu ze dne 24. 3. 2013, č. j. ÚOHS-S160/2010-7578/2013/460/APo, body 158–187

že agregované údaje, které si Úřad za účelem vyhodnocení struktury trhu⁸ v minulosti vyžádal, budou podávat věrohodný obraz o struktuře každého určeného dílčího trhu.

48. Úřad vyhodnotil kritéria rozhodná pro posouzení existence významné tržní síly na straně účastníka řízení vůči jeho jednotlivým dodavatelům a dospěl k závěru, že z důkazů nashromážděných ve spise během řízení nelze tuto skutečnost prokazatelně doložit. K odstranění nesrovnalostí by Úřad musel přistoupit k provedení nového dokazování, což s ohledem na délku trvání řízení a minimální možnost získání nových důkazních prostředků, které by řádně prokazovaly stav věci, považuje za zcela neúčelné.
49. V tomto směru je nutné zejména podotknout, že účetní jednotky – tedy i dodavatelé a odběratelé ve smyslu zákona o významné tržní síle – mají podle § 31 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, povinnost uchovávat účetní záznamy pouze po dobu 5 let počínaje koncem účetního období, kterého se týkají. Ke dni posledního rozsudku krajského soudu ve věci přitom od ukončení trvání možného správního deliktu uplynulo již více než 12 let. Za této situace není možné spolehlivě určit, kteří dodavatelé v době potenciálního trvání skutku byli na účastníku řízení ekonomicky závislí ve smyslu standardního indikátoru závislosti spočívajícího ve zjištění poměru vzájemných tržeb dodavatele s účastníkem řízení a celkových tržeb tohoto dodavatele.
50. Rovněž údaje k některým dalším kritériím významné tržní síly ve smyslu § 3 zákona již v současné době nelze zjistit vůbec, anebo jen s nepřiměřenými obtížemi. Tím, že je Úřad vázán závazným právním názorem krajského soudu o nutnosti vydělovat namísto souhrnného trhu nákupu potravinářského zboží dílčí produktové trhy (např. ovoce a zelenina, mléčné produkty apod.) a na nich vždy posuzovat významnou tržní sílu účastníka řízení separátně, se Úřad dostal i zde do důkazní nouze, neboť např. údaje o tržních podílech na těchto trzích vycházejí z tržeb omezených jen na relevantní produkty, které vzhledem k absenci potřebných účetních záznamů u dotčených subjektů již zpravidla není možné shromáždit. Je to přitom právě Úřad, který je ve smyslu § 50 odst. 2 správního řádu odpovědný za řádné zjištění skutkového stavu.
51. Z podkladů ve správním spise vyplývá, že sám účastník řízení v průběhu řízení uváděl, že si závislost dodavatelů na něm ověřoval i skrze vlastní šetření. Poskytnuté údaje od účastníka řízení však Úřad nepovažuje za zcela věrohodné pro dosažení přesvědčivého závěru o závislosti toho či onoho dodavatele, neboť počty domněle závislých dodavatelů se jednak liší v závislosti na konkrétním jednání účastníka řízení (viz níže) a navíc vlastní údaje účastníka řízení o závislosti vycházejí ze subjektivních deklamací dodavatelů o tom, zda se cítí být na účastníku řízení závislí či nikoliv.⁹ Vzhledem k zásadě materiální pravdy (§ 3 správního řádu) Úřad nemůže dovodit závislost dodavatelů bez objektivních ukazatelů pouze na základě subjektivního přesvědčení

⁸ Tj. pro výpočet tržního podílu a pro posouzení, zda lze účastníka řízení označit za tzv. *gatekeepera*.

⁹ spis s. zn. S 160/2010, č. l. 1082-1838

toho či onoho dodavatele o tom, že je či není na účastníku řízení závislý, které účastník řízení nerozporuje.

52. Úřad proto k otázce existence významné tržní síly účastníka řízení uzavírá, že za situace, kdy je Úřad krajským soudem právně vázán k použití tzv. relativního pojetí významné tržní síly jakožto ekonomické závislosti dodavatele na odběrateli na dílčím produktovém trhu, není možné z důvodu nedostatku věrohodných důkazů postavit po více než 12 letech od ukončení trvání možného deliktního jednání najisto základní skutkovou otázku, vůči kterým z jeho dodavatelů dotčeným níže popsaným jednáním, měl účastník řízení v letech 2010 a 2011 významnou tržní sílu.
53. V dalších odstavcích se Úřad stručně vyjadřuje i k dalším skutkovým okolnostem případu, tj. zejména k jednání účastníka řízení, které bylo předmětem podezření Úřadu na porušení zákona o významné tržní síle.

Lhůty splatnosti

54. Z dosud provedeného dokazování vyplynulo, že účastník řízení uzavřel s dodavateli zemědělských a potravinářských produktů celkem [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] smluv s názvem „Dohoda [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...]“¹⁰ (dále též „Dohoda“ nebo „Dohody“), které byly platné a účinné pro jejich vzájemné smluvní vztahy v šetřeném období od 1. 2. 2010 do 30. 11. 2010. Z tohoto celkového počtu byla lhůta splatnosti sjednána do 30 dní (včetně) v [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] Dohodách, od 31 do 45 dní v [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] Dohodách a nad 45 dní v [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] Dohodách, tj. celkem v [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] Dohodách v délce nad 30 dní. Jedná se o údaje poskytnuté účastníkem řízení¹¹, přičemž jsou počítány všechny Dohody, které byly platné a účinné pro smluvní vztahy účastníka řízení a jeho dodavatelů v šetřeném období bez ohledu na to, zda byly uzavřeny před či v průběhu tohoto období, případně došlo k jejich předčasnému ukončení. Ve Stanovisku ke Sdělení výhrad účastník řízení předložil přílohu č. 9, která obsahuje seznam dodavatelů, u nichž bylo jednotlivě uvedeno, jaké lhůty splatnosti s nimi uzavřel.
55. Jednání účastníka řízení s jeho dodavateli, jejichž výsledkem bylo sjednání lhůt splatnosti v Dohodách, probíhalo podle vyjádření účastníka řízení v závislosti na tom, zda účastník řízení vyhodnotil dodavatele jako závislé ve smyslu zákona o významné tržní síle, u nezávislých dodavatelů pak závisela lhůta splatnosti čistě na dohodě smluvních stran, jež jsou historicky nastavené na základě vyjednávání, a v případě ostatních byla sjednávána standardní lhůta 30 dní.¹² Obchodní vyjednávání účastník řízení vnímá jako určitý komplex obchodních podmínek

¹⁰ spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 848. (V jiném podání – viz spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 894, str. 2 účastník řízení uvedl, že v období od 1. 2. 2010 do 30. 11. 2010 eviduje celkem [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavatelů zemědělských a potravinářských produkt. Tato drobná nesrovnalost nemá vliv na skutková zjištění a jejich posouzení.)

¹¹ spis. sp. zn. S 160/2010, č. I. 848

¹² spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 36

a podle jeho názoru není možné izolovat jako obchodní podmínku pouze lhůtu splatnosti.¹³ Z ustanovení čl. 2.2. Všeobecných nákupních a obchodních podmínek účastníka řízení (stav k 1. 5. 2005) (dále též „**Všeobecné nákupní a obchodní podmínky**“)¹⁴ vyplývá, že splatnost faktury se počítá ode dne [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...]. Na vybraném vzorku Dohod se sjednanou lhůtou splatnosti delší než 30 dní uzavřených mezi účastníkem řízení a jeho dodavatelem [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] bylo zjištěno, že dodavatelé vystavují faktury s datem splatnosti delším než 30 dní od dodání zboží.¹⁵

56. Účastník řízení dle svého vyjádření svou povinnost k úhradě jeho finančních závazků vůči jeho dodavatelům realizoval ve sjednaných lhůtách a za sjednaných podmínek¹⁶, tzn. že tyto úhrady byly opakovaně uskutečňovány účastníkem řízení ve lhůtě nad 30 dní celkem u [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] dodavatelů, s nimiž účastník řízení měl sjednané lhůty delší než 30 dní, s výjimkou případů předčasného uhrazení faktury ve smyslu čl. 2.3. Všeobecných nákupních a obchodních podmínek.
57. Z vyjádření účastníka řízení ze dne 13. 6. 2011 Úřad dále zjistil, že v roce 2011 uzavřel účastník řízení s [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] dodavatelem zemědělských a potravinářských produktů nové Dohody o rámcových podmínkách pro rok 2011, z toho s lhůtou splatnosti do 30 dní (včetně) s [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] dodavatelem, s lhůtou splatnosti 31 až 45 dní s [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] dodavatelem a s lhůtou splatnosti nad 45 dní s [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] dodavatelem (stav k 1. 6. 2011). V těchto smluvených lhůtách také platby dodavatelům realizoval. Vzhledem k tomu, že dohody o rámcových podmínkách jsou uzavírány na dobu neurčitou, Dohody o rámcových podmínkách z roku 2010 se lhůtou splatnosti delší než 30 dní byly k 1. 6. 2011 platné a účinné pro [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] dodavatelů zemědělských a potravinářských produktů. Lhůta splatnosti delší než 30 dní tak byla sjednána k 1. 6. 2011 celkem v [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] Dohodách o rámcových podmínkách platných pro rok 2010 a pro rok 2011.¹⁷

Skonto

58. Úřad zjistil, že v čl. 2.3. Všeobecných nákupních a obchodních podmínek účastníka řízení (dále též „**čl. 2.3.**“) bylo stanoveno, že na základě dohody dodavatele a objednatele může dojít k předčasné úhradě faktury. V tomto případě byl dodavatel zavázán poskytnout dodatečné skonto (tj. poplatek za předčasnou úhradu) ve výši [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] % z předčasně uhrazené faktury za každý týden, o který byla faktura dříve uhrazena (dále též „**skonto**“). Pro smluvní vztahy účastníka řízení v období od 1. 2. 2010 do 30. 11. 2010 byl čl. 2.3. platný a účinný pro jeho [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] dodavatelů zemědělských a potravinářských produktů z celkového počtu [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...]. Ustanovení o skontu tedy nebylo sjednáno celkem

¹³ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 53

¹⁴ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 14–16

¹⁵ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 130–318

¹⁶ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 841

¹⁷ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 2088–2090

s [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavateli, a to s [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavateli, kteří byli účastníkem řízení posouzeni jako závislí a byly s nimi uzavřeny modifikované Všeobecné nákupní a obchodní podmínky a s [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dalšími dodavateli, s nimiž byla dohodnuta výjimka.

59. Na dotaz Úřadu, jaký počet případů skonta byl v období od 1. 2. 2010 do 30. 11. 2010 realizován, účastník řízení uvedl, že se jednalo o celkem [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] skont, přičemž všechna tato skonta byla dle sdělení účastníka řízení realizována před 16. 8. 2010.¹⁸ Z toho v období od 1. 2. 2010 do 11. 3. 2010 účastník řízení uskutečnil sedm předčasných úhrad vůči dodavatelům [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...], které si účastník řízení sám klasifikoval jako „závislé“ dodavatele a s nimiž uzavřel Dohodu [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...], jež použití čl. 2.3. vylučují. K tomu se účastník řízení vyjádřil tak, že není správné, že uplatňoval skonta vůči těmto dodavatelům.¹⁹
60. Z podrobných podkladů poskytnutých účastníkem řízení k realizovanému skontu za období od 1. 2. 2010 do 15. 7. 2010²⁰, které si Úřad vyžádal, vyplynulo, že účastník řízení inkasoval sjednané skonto celkem za [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] předčasně uhrazených faktur vůči [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavatelům, přičemž u některých dodavatelů bylo uplatněno skonto vícekrát. Skonto bylo realizováno na základě [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] žádostí dodavatelů o předčasnou úhradu. S dodavateli jednalo o předčasných úhradách účetní oddělení účastníka řízení a tyto úhrady byly schvalovány vedením nákupu účastníka řízení. Účastník řízení poté provedl výpočet skonta k určitému datu, a to v [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] případech žádostí u všech nesplatných faktur dodavatele, tzn. i těch, které měly krátký termín před datem splatnosti, a v [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] případech u dodavatelem konkrétně určených faktur, které zaslal dodavatelům k odsouhlasení. Ve všech případech dodavatelé souhlasili s výpočtem skonta.
61. Účastník řízení dále zaslal dodavatelům Oznámení [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] a Oznámení [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...]. V Oznámení o skontu byla uvedena celková částka skonta s datem splatnosti ihned s upozorněním, že „*oznámená částka Vám bude ihned započtena*“. V Oznámení [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] byly uvedeny celkem pohledávky pro zápočet (skonto), výčet předčasně hrazených faktur a rozdíl mezi započítanými pohledávkami, který bude účastníkem řízení uhrazen na smluvený účet dodavatele a žádost o potvrzení souhlasu se započtením předmětných pohledávek. Důvodem pro podávání žádostí o předčasnou úhradu faktur ze strany dodavatelů bylo zvýšení poplatku za využívání faktoringu, velmi dlouhé termíny splatnosti, mimořádná investice či zrychlení cash-flow z důvodu neplacení jiných odběratelů²¹. Skonto ve výši [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % za každý započatý týden, o který byla faktura dříve uhrazena, většina dotázaných dodavatelů považuje za „*nepřiměřené*“, „*neobvyklé*“, „*nehorázně vysoké*“ či si „*nemyslí, že předčasná úhrada je za těchto podmínek výhodná*“.²²

¹⁸ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 894, str. 2

¹⁹ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 847, spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 1021

²⁰ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 96, 97, 319-423

²¹ spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 443 až 451, 461 až 468, 891

²² spis sp. zn. S 160/2010, č. l. 443 až 451, 461 až 468, 891

62. Ve Stanovisku ke Sdělení výhrad účastník řízení předložil přílohu č. 10, která obsahuje seznam [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavatelů, u nichž bylo jednotlivě uvedeno, zda s nimi účastník řízení sjednal jako součást Všeobecných nákupních a obchodních podmínek čl. 2.3. Rozdílný počet dodavatelů uvedený účastníkem řízení v různých obdobích je zapříčiněn tím, že průběžně docházelo k ukončování a uzavírání nových obchodních vztahů. Tyto rozdíly v celkovém počtu jsou však zanedbatelné a nemají vliv na posouzení jednání účastníka řízení z hlediska četnosti případů vzhledem k celkovému počtu dodavatelů.
63. Úřad dále z podkladů od účastníka řízení zjistil, že ve smluvních vztazích s jeho dodavateli zemědělských a potravinářských produktů platil čl. 2.3. Všeobecných nákupních podmínek ve stejném znění i v roce 2011 a byl součástí [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] Dohod, i když dle vyjádření účastníka řízení je fakticky nevyužíván²³ a skonta od [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] vůči svým dodavatelům neuplatňuje, neboť od té doby již nevyužívá možnosti předčasné úhrady.²⁴
64. Z vyžádaných podkladů o skutečné výši skonta, které účastník řízení uplatnil vůči svým dodavatelům za předčasnou úhradu jimi vystavených faktur, vyplynulo, že skonto z fakturované částky představuje [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % za každý započatý týden předčasné úhrady faktury.²⁵ Roční výše úroku je ovlivněna jednak sazbou [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % za každý započatý týden předčasné úhrady, ale také skutečným počtem dní, o které byla předčasná úhrada realizována. Vzhledem k tomu, že skonto je skokově navyšováno o [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z fakturované částky za každý započatý týden předčasné úhrady, není roční úroková sazba konstantní, ale v jednotlivých případech ji ovlivňuje počet týdnů a skutečný počet dní v posledním týdnu, o které byla předčasná úhrada faktury provedena.
65. Za účelem zhodnocení výše uplatňovaného skonta Úřad provedl u všech pohledávek za období od 1. 2. 2010 do 15. 7. 2010, u nichž bylo skonto uplatněno, výpočet roční výše úroku, který odpovídá částce realizovaného skonta. Dle výpočtu Úřadu²⁶ se roční úroková sazba u jednotlivých případů skonta vypočteného dle účastníkem řízení stanovených pravidel pohybovala v tomto šetřeném období v intervalu [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] %. Účastník řízení však v některých případech zvolil nižší úrokovou sazbu pro výpočet skonta, než by mělo odpovídat počtu dní, o něž byla faktura předčasně uhrazena. Při zahrnutí i těchto případů se roční úroková sazba pohybovala v intervalu [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] %. Průměrná výše roční úrokové sazby vypočtená z šetřeného souboru byla ve výši [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] %. Počet dní, o které byly dodavatelské faktury dříve uhrazeny, se pohyboval v intervalu [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dní.
66. Za účelem posouzení přiměřenosti průměrné roční výše úroku u realizovaného skonta si Úřad vyžádal od tří bankovních ústavů informace o úrokových sazbách poskytovaných

²³ spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 2088–2090

²⁴ spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 1021

²⁵ Tzn., že faktura uhrazená o 1 až 7 dní před datem splatnosti je snížena o [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z fakturované částky, faktura uhrazená o 8 až 14 dní před datem splatnosti o [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z fakturované částky atd.

²⁶ spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 627–639

kontokorentních úvěrů podnikatelským subjektům a o výši úroků za povolené přečerpání podnikatelského účtu. Od čtyř faktoringových společností byly vyžádány informace o úrokových sazbách za profinancování postoupených pohledávek a poplatcích za správu pohledávek a vedení salda. Úřad zvolil toto porovnání, neboť pro podnikatelské subjekty představuje kontokorentní úvěr/povolené přečerpání bankovního účtu či postoupení pohledávky faktoringovým společností, a tím její dřívější úhrada, reálnou alternativu k možnosti získání finančních prostředků formou předčasné úhrady pohledávky ze strany odběratele.

67. Z poskytnutých údajů vyplynulo, že maximální výše roční úrokové sazby kontokorentního úvěru či roční úrokové sazby za povolené přečerpání účtu sazby byla v daném období v rámci šetřených bankovních subjektů sjednána ve výši [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] %. Nejvyšší roční úroková sazba uplatňovaná obeslanými faktoringovými společnostmi za financování pohledávek byla 6,07 %. Faktoringové společnosti dále účtovaly poplatky za správu pohledávek a vedení salda, a to ve formě úroku z postoupené pohledávky. Tento poplatek nebyl odvislý od počtu dní, o které je pohledávka předčasně uhrazena, ale je ve fixní dohodnuté výši. Nejvyšší zjištěný poplatek byl ve výši 2 %. Úřad pro porovnání roční úrokové sazby aplikované účastníkem řízení vzal u faktoringových společností v úvahu pouze výši úrokové sazby za profinancování postoupených pohledávek, neboť poplatek za faktoringové služby je odměnou za správu pohledávek, vedení salda a další služby a nesouvisí s úrokem za předčasné splacení pohledávky. Faktoring je služba s přidanou hodnotou a nelze ji omezit pouze na poskytnutí finančních prostředků.
68. Ze zjištěných skutečností tedy vyplývá, že nejvyšší zjištěná roční úroková sazba u šetřených subjektů za poskytnutí finančních prostředků byla ve výši [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] %, a to ve formě povoleného přečerpání podnikatelského účtu. Průměrná roční úroková sazba aplikovaná účastníkem řízení za předčasnou úhradu pohledávek tak převyšovala nejvyšší zjištěnou sazbu téměř o [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] %. I když Úřad neoslovil všechny bankovní instituce, zastává názor, že údaje získané od tří největších bankovních ústavů, které zastávaly významný podíl na trhu poskytování služeb v oblasti podnikatelských účtů, jsou dostatečně reprezentativní. Úřad přitom nevylučuje, že některé bankovní ústavy mohou poskytovat podnikatelským subjektům u kontokorentního úvěru či za povolené přečerpání účtu i vyšší roční úrokovou sazbu, není však pravděpodobné, že by rozdíl od nejvyšší Úřadem zjištěné sazby představoval více než 1–2 %.

Poplatek za postoupení pohledávky

69. Podle čl. 2.6. Všeobecných nákupních a obchodních podmínek (dále též „**čl. 2.6.**“) byli dodavatelé účastníka řízení oprávněni postoupit třetím osobám, anebo zastavit ve prospěch třetích osob pohledávky, které měli vůči účastníkovi řízení jako odběrateli z titulu realizace zboží, jen po uzavření písemné dohody s účastníkem řízení. Pro případ postoupení či zastavení pohledávky za účastníkem řízení třetí osobě je stanoveno, že „*dodavatel souhlasí s tím, že mu účastník řízení bude fakturovat poplatek za postoupení ve výši [...*OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ*...] % z hodnoty postoupených faktur a náklady spojené se zpracováním agendy o postoupení*“.

70. V období od 1. 2. 2010 do 30. 11. 2010 byl čl. 2.6. platný a účinný jako součást Dohod pro [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavatelů zemědělských a potravinářských produktů účastníka řízení z celkového počtu [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...]. Ustanovení o poplatku za postoupení pohledávky tedy nebylo sjednáno s [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavateli, a to s [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavateli, kteří byli účastníkem řízení posouzeni jako závislí a byly s nimi uzavřeny Dohody [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] a s [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dalšími dodavateli, s nimiž byla dohodnuta výjimka. V tomto období došlo k uplatnění čl. 2.6. vůči [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavatelům zemědělských a potravinářských produktů. V období od 1. 2. 2010 do 31. 12. 2010²⁷ účastník řízení inkasoval poplatek za postoupení pohledávky podle čl. 2.6 ve [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] případech.
71. Důvodem sjednání této obchodní podmínky, která byla součástí návrhu na uzavření Dohody vůči účastníkem řízení identifikovaným „nezávislým“ dodavatelům, byla kompenzace právně-ekonomických rizik a administrativních nákladů. Právně ekonomickými riziky účastník řízení rozuměl např. to, že v případě insolvence dodavatele vznikají spory o to, kdo je oprávněným z pohledávky, jsou pak vedeny soudní spory a v minulých obdobích docházelo k nemalým finančním ztrátám. Postupování pohledávek je dle vyjádření účastníka řízení rovněž spojeno s vyššími administrativními náklady, jimiž jsou zejména příprava a schválení písemných smluv o postupování, změny v kmenových datech dodavatelů, ověřování doložek o cesi na fakturách a kontrola placení na jiný účet než kmenový. Účastník řízení také uvedl, že výše zpoplatnění je omezena vždy částkou [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...]/měsíc.²⁸
72. Ve Stanovisku ke Sdělení výhrad účastník řízení předložil přílohu č. 11, která obsahuje seznam [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavatelů, u nichž je jednotlivě uvedeno, zda s nimi sjednal jako součást Všeobecných nákupních a obchodních podmínek čl. 2.6. I v tomto případě Úřad konstatuje, že rozdíly v celkovém počtu jsou zanedbatelné a nemají vliv na posouzení jednání účastníka řízení z hlediska četnosti případů vzhledem k celkovému počtu dodavatelů.
73. Pro posouzení přiměřenosti tohoto poplatku Úřad opětovně zvolil porovnání s náklady za postoupení pohledávky faktoringové společnosti, neboť při úmyslu postoupit pohledávku třetí osobě představuje postoupení pohledávky faktoringovým společností pro dodavatele pravděpodobnou variantu. V tomto případě byla porovnávána celková platba, jejíž výši ovlivňuje jak fixní poplatek, tak i vypočtený úrok za předčasnou úhradu postoupené pohledávky. Je zřejmé, že čím delší je doba, o kterou byla pohledávka postoupena dříve, tím vyšší je celková platba dodavatele faktoringové společnosti vyjádřená procentním podílem z výše pohledávky. Úřad proto pro porovnání zvolil ve prospěch účastníka řízení ze souboru poskytnutých případů uplatnění skonta nejdelší lhůtu, o kterou byla dodavatelská faktura účastníkem řízení v šetřeném období dříve uhrazena, což bylo [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dní. Za tuto předčasnou úhradu bylo uplatněno skonto, které představovalo [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z fakturované

²⁷ I když Úřad požadoval uvedení počtu realizovaných poplatků dle čl. 2.6 do data 30. 11. 2010, účastník řízení uvedl požadované údaje do data 31. 12. 2010.

²⁸ spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 912 až 913

částky.²⁹ Pokud by dodavatel využil služeb faktoringové společnosti, uhradil by jí za stejný počet dní předčasné úhrady celkovou částku odpovídající podílu 2,7 %³⁰ z hodnoty pohledávky.

74. Je tedy zřejmé, že již jen poplatek za postoupení pohledávky požadovaný účastníkem řízení dle čl. 2.6. ve výši [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z postoupené pohledávky, který byl požadován bez poskytnutí jakékoliv protihodnoty, neboť účastník řízení k tomuto poplatku požaduje ještě úhradu nákladů souvisejících s postoupením pohledávky, výrazně převyšuje celkové náklady za postoupení pohledávky faktoringové společnosti a její úhradu před datem splatnosti. Tento poplatek převyšuje i částku skonta uplatněného účastníkem řízení za předčasnou úhradu pohledávky o uvažovanou lhůtu v počtu [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dní.
75. K výši poplatku za postoupení pohledávky se také vyjádřil dodavatel účastníka řízení [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] s.r.o., který uvedl, že: „Na počátku jsme využívali služeb faktoringové společnosti KB. Vzhledem k tomu, že Kaufland poté zvýšil poplatky za využívání faktoringu na [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] %, další poplatky náležely bance, bylo již nereálné využívat této služby. Z tohoto důvodu naše společnost přistoupila k žádostem o předčasnou úhradu ...“.³¹ Také společnost ČSOB Factoring, a.s., na dotaz Úřadu sdělila, že několika klienty byla informována o tom, že právě společnost Kaufland vyžaduje za udělení souhlasu s postupováním pohledávek slevu ve výši [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z hodnoty fakturace a jako alternativu jim nabízela okamžitou úhradu proti skontu, které výrazně převýšilo obvyklé náklady spojené s využitím faktoringových služeb.³²
76. Ve svém Stanovisku ke Sdělení výhrad předložil účastník řízení jako důkaz 6 prohlášení dodavatelů o poplatcích za postoupení pohledávek (z celkového počtu [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] dodavatelů), se kterými bylo sjednáno ustanovení čl. 2.6. o poplatku za postoupení pohledávky. Podle názoru účastníka řízení tato prohlášení potvrzují, že dodavatelé, kteří využívají při postoupení pohledávek dané podmínky, je považují za přiměřené. Úřad zjistil, že prohlášení byla poskytnuta na základě žádosti účastníka řízení a obsahovala tři otázky. První položená otázka byla, zda dohoda o postoupení pohledávek byla uzavřena k žádosti dodavatele, druhá otázka se týkala důvodu postoupení pohledávek a ve třetí otázce se účastník řízení dotazoval, zda dodavatel považuje sjednané podmínky ve vztahu k účelu, který byl důvodem jeho žádosti o uzavření dohody o podmínkách postoupení pohledávek, a vzhledem k ostatním pro dodavatele relevantním podmínkám za přiměřené či nepřiměřené. Z prohlášení dodavatelů vyplynulo, že dohody o postoupení pohledávek byly ve všech těchto případech uzavřeny na základě žádosti dodavatelů a důvodem postoupení pohledávek bylo ve většině případů zlepšení

²⁹ 42 dní se rovná 6 týdnů, za každý týden předčasné úhrady [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % z fakturované částky, tj. [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] % skonta celkem

³⁰ Úřad zkombinoval ve prospěch účastníka řízení nejvyšší zjištěnou úrokovou sazbu za profinancování postoupených pohledávek ve výši 6,07 % p. a. a nejvyšší zjištěný poplatek za správu pohledávek a vedení saldokonta ve výši 2 % z fakturované částky.

³¹ spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 444

³² spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 490

cash-flow dodavatele. V odpovědi na třetí otázku [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] z oslovených dodavatelů označili sjednané podmínky za přiměřené.

77. Z vyjádření účastníka řízení Úřad dále zjistil, že ve smluvních vztazích s jeho dodavatelem zemědělských a potravinářských produktů platil čl. 2.6. Všeobecných nákupních podmínek ve stejném znění i v roce 2011 a byl součástí celkem [...OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ...] Dohod, i když dle jeho vyjádření byl od prvních zjištění Úřadu orientovaných tímto směrem fakticky nevyužívaný.³³

IV. Právní hodnocení

78. Úřad je při právním hodnocení vázán právním názorem správních soudů, které ve věci prováděly soudní přezkum (§ 78 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů). V tomto případě se jedná primárně o pravomocný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2023, č. j. 30 Af 125/2013-399.

79. Hodnocení Úřadu má vzhledem k zákonem využitě koncepti zvláštní odpovědnosti, která stanovuje povinnosti jen některým subjektům působícím na předmětném trhu či trzích (tj. odběratelům s významnou tržní silou), dvě na sebe navazující části. Zaprvé jde o posouzení významné tržní síly účastníka řízení, jejíž existence je nutnou podmínkou pro možnost dopustit se jakéhokoli zneužití významné tržní síly, a tím i správního deliktu podle § 8 odst. 1 písm. a) téhož zákona. Až v situaci, kdy je významná tržní síla odběratele v individuálním vztahu s dodavatelem dovozena, je možné ve druhé fázi hodnocení uvažovat o naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu spočívajícího ve zneužití významné tržní síly.

80. Jak vyplývá z části rozhodnutí týkající se prokazování existence významné tržní síly účastníka řízení (viz výše část III. Skutková zjištění Úřadu), Úřad není i přes některé indicie schopen po více než 12 letech od ukončení trvání možného protiprávního skutku věrohodně a objektivně určit, vůči kterým dodavatelům měl účastník řízení v letech 2010 a 2011 významnou tržní sílu, a to zejména kvůli chybějícím důkazům z účetnictví dotčených subjektů, z nichž by bylo možno dopočítat stěžejní indikátory svědčící o závislosti jednotlivých dodavatelů a jejich tržních podílech na dílčích produktových trzích. Úřad v řízení dosud opatřoval podklady ke zjištění významné tržní síly účastníka řízení v tzv. absolutním pojetí. Toto pojetí však bylo výše uvedeným rozsudkem krajského soudu revokováno, a původní důkazy k postavení účastníka řízení na trhu proto zásadně nelze využít.

81. V řízení tedy nebylo postaveno najisto, že účastník řízení v roce 2010 a 2011 měl vůči dotčeným dodavatelům významnou tržní sílu. Existence významné tržní síly je přitom nutnou podmínkou pro to, aby se účastník řízení mohl dopustit přestupku podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o významné tržní síle ve spojení s § 4 písm. e) téhož zákona. Vzhledem k zásadě procesní

³³ spis sp. zn. S 160/2010, č. I. 2088–2090

ekonomie se nemá smysl dále zabývat právním hodnocením jednotlivých skutků a jejich subsumpcí pod skutkové podstaty zneužití významné tržní síly, neboť takové hodnocení by již nemohlo nic změnit na výroku tohoto rozhodnutí.

82. Protože správní delikt nebyl účastníkovi řízení prokázán, nezbylo Úřadu než řízení zastavit. Vzhledem k absenci kodifikované úpravy správních deliktů, která by byla v řízení aplikovatelná, Úřad toto zastavení v souladu se zásadou analogie práva opírá o § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož správní orgán řízení o přestupku zastaví, jestliže se v něm zjistí, že spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo obviněnému z přestupku prokázáno.

V. Závěr

83. Na základě výše uvedených okolností Úřad konstatuje, že dále nemůže vést toto řízení, protože účastníku řízení nelze spolehlivě prokázat, že by měl vůči dotčeným dodavatelům významnou tržní sílu, tak jak ji pojímá zákon o významné tržní síle, ve znění účinném do 5. 3. 2016. Poněvadž v řízení nelze tuto skutečnost obstojně doložit, není hospodárné ani účelné správní řízení nadále ponechávat v běhu. Z těchto důvodů tak Úřad tímto rozhodnutím řízení zastavil, přičemž zákonná opora pro zastavení správního řízení je analogická naplnění důvodu dle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 152 odst. 1 a 5 ve spojení s § 83 odst. 1 a § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad. O rozkladu rozhoduje předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozklad se podává u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

Otisk úředního razítka

JUDr. Petr Solský
místopředseda Úřadu

Obdrží:

JUDr. Miloš Temel, LL.M.
advokát v plné moci
Biskupcova 1761/76
130 00 Praha 3

Vypraveno dne

viz otisk razítka na poštovní obálce nebo časový údaj na obálce datové zprávy